10 TULEVAISUUSHAASTEET

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan kuuleminen

7.10.2015

#1 PUHTAAN VEDEN TURVAAMINEN

Ihmiselle käyttökelpoisen veden ja väestön epätasainen jakautuminen maapallolla, ilmanstonmuutos ja teollisuuden vaikutus ympäristöön lisäävät paineita vesivaroja kohtaan.

Kuinka pohjavedet säilytetään puhtaina, kuka ne omistaa ja kuka niitä saa käyttää.

#2 OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

Uskalletaanko luopua vanhasta koulutuksesta ja luoda tulevaisuuden työtä vastavaa koulutusta - kun ei "varmasti" tiedetä mitä se on.

Kuinka turvataan mahdollisuus oppimiseen kaikille läpi elämän.

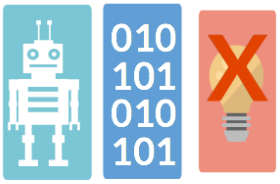

#3 PYSYMINEN MUKANA TEKNOLOGISESSA KEHITYKSESSÄ

Miten kyetään ottamaan käyttöön uusia teknologioita, digitalisaatio ja robotiikka. Ja ennenkaikkea, ollaanko edelläkävijöitä ja uuden luojia.

Muistetaanko kääntöpuolena tekniikkaan tuudittautuminen ja uusavuttomuus. Kuinka selviydytään arjesta, jos sähköt katkeavat ja vedensaanti pysähtyy.

#4 YRITTÄJYYDESTÄ ARKIPÄIVÄÄ

Uudet työpaikat syntyvät yrityksiin ja julkinen sektori supistuu. Työn tekemisen tavat muuttuvat ja yhä useampi työskentelee yrittäjänä vähintäänkin palkkatyön ohessa. Yrittäjyys on entistä vahvemmin verkostomaista toimintaa.

Suhtaudummeko yrittäjyyteen ja yrittäjiin luontevasti ja tunnistammeko sen koko kirjon itsensä työllistävästä mikroyrityksestä globaaliksi kasvuyritykseksi.

#5 ERIARVOISTUMINEN

Kelkasta pudonneiden on entistä vaikeampi siihen nousta. Esimerkiksi on koululaisia, jotka eivät opi kunnolla lukemaan tai kirjoittamaan. Tunistavatko kaikki tilanteen.

Voidaanko eriarvoistuminen pysäyttää.

syrjäytynyt

onnistuu ei onnistu

#6 AIDON KOKEILUKULTTUURIN SYNNYTTÄMINEN

Vaarana on se, että kokeilut ja innostus tukahdutetaan suunnittelemalla toteutus piirulleen ennakkoon.

#7 ROHKEUDEN LISÄÄMINEN

"Tekemättä jättämisestä rangaistaan lievemmin kuin virheistä, on siis turvallisinta olla tekemättä mitään." (lainaus blogikirjoituksesta)

Rohkeus ei tarkoita sitä, että vastustetaan muutoksia.

#8 ERILLISYYDEN VAHVISTAMINEN

Erilaisuuden sietäminen hämärtyy. Matala erillisyys synnyttää ahdistuneita yhteisöjä, joissa kaikenlaiset ääri-ilmiöt saavat tilaa.

Esimerkki maahanmuutosta: Onko Suomen työvoima niin "heikkoa", että kieltäosaamaton, kulttuuriamme tuntematon, ilman verkostoja oleva ulkomaalainen vie työpaikan.

#9 "kaikki mulle heti"-ASENNE

Ylikorostunut oikeustietoisuus ohittaa maalaisjärjen. Oikeuksien rinnalla haastettava yksilön vastuu omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

Ihmisten on vaikea sitoutua mihinkään pitkäjänteisesti - haetaan nopeita elämyksiä ja seurustellaan samanmielisten kanssa.

#10 TABUJEN PURKAMINEN

Millä tavalla keskustellaan rakentavasti "pirullisista ongelmista", kuten esimerkiksi koko Suomen asuttuna pitämisestä ja NATOsta.

Keskusteluiden tulisi johtaa myös tekoihin.

miten?

Esille nostetut tulevaisuushaasteet pohjautuvat käymiini keskusteluihin kumppaniyrittäjien ja pitkänlinjan kehittäjien kanssa. Esille tuli monia näkökulmia mm. poliittiseen epävakauteen, energian saatavuuteen tai ympäristökysymyksiin liittyen.

Oleelliseksi kuitenkin muodostui miten-kysymys: miten toimimme, millainen kyky meillä on ratkaista olemassa olevia ongelmia, miten suhtaudumme tulevaisuuteen ja olemmeko valmiita muutokseen.

3 ENNAKOINNIN KEHITTÄMINEN

Kolme tärkeintä keinoa ennakoinnin (ja tulevaisuudentutkimuksen) kehittämiseen

VUOROVAIKUTUKSELLA "foresight mindset" #1

Luodaan paikkoja eri tahoille osallistua ennakointiin, jotta siitä tulee monipuolista ja laaja-alaista. Ennakointi kuuluu kaikille.

Julkisen sektorin ennakointi-prosessit avataan ja vahvistetaan erityisesti yritysten ja julkisen sektorin välistä yhteistyötä ennakoinnissa. Tämä tarvitsee uudenlaisia menetelmiä ja työskentelytapoja.

ENNAKOINTI OSAKSI PÄÄTÖKSENTEKOA #3

Ennakointi tunnistetaan osaksi organisaation normaalia toimintaa ja päätöksentekoa, eikä pidetä sitä erillisenä toimintona.

Tehdään ennakoinnista strategista, luodaan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ja johdetaan ennakointityötä.

#2 ENNAKOINTITIETOA JALOSTETAAN JA SITÄ JAETAAN

Laajojen tieteellisten raporttien ohella tarvitaan lyhyitä visuaalisia tiivistelmiä, infografiikkaa, havainnollistavia karttoja ja tunnuslukuja. Määrällisen tiedon rinnalla tulee olla laadullista pohdintaa. Yksinkertainen ja selkeä kieli toimii kaikkien kohdalla.

Viestinnässä käytetään perinteisten kanavien ohella monimuotoisesti sosiaalista mediaa.

Näkökulma näissä keinoissa on arkipäivän ennakoinnin kehittäminen ja perustuu kokemuksiin alueellisesta ennakoinnista eri maakunnissa. Koonnissa on hyödynnetty TEM kanssa tehtyä rakennemuutoksen ennakoinnin maakuntakierrosta (ERM) keväällä 2015, jossa mm. arvioitiin alueellisen ennakoinnin tilaa ja sen kehittämistarpeita.

Koonti
Seija Kiiskilä
www.futuresgarden.fi
@seijakii
FUTURES GARDEN